

Παραδείγματα μετατροπής ευθύ λόγου σε πλάγιο

A. Προτάσεις κρίσεως (μετατρέπονται σε ειδικά απαρέμφατα)

Ταυτοπροσωπία	- Λατινισμός σε (εξάρτηση από ενεργητικό ή αποθετικό)
Ετεροπροσωπία	- Άρση (εξάρτηση από παθητικό)
	- αιτιατική

- (3) E.A. "regia hostia deo placet"
Π.Α. Oraculum incolis respondet **regiam hostiam deo placere**
- (7) E.A. "Hostes adventare audio"
Π.Α. Caesar dixit **militibus** hostes adventare **se audire**
- (7) E.A. "speculatores nostri eos prope esse nuntiant"
Π.Α. Caesar dixit **militibus** speculatores **suos** eos prope esse **nuntiare**
- (8) E.A. Ego tres apros feroces cepi
Π.Α. Plinius narrat **se** tres apros feroces **cepisse**
- (11) E.A. Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superavit
Π.Α. Sallustius scripsit **Hannibalem, ducem** Carthaginensis, VI et XX annos **natum**, omnes gentes Hispaniae bello **superavisse**
- (12) E.A. "omen accipio"
Π.Α. Pater Tertiae dixit **se** omen **accipere**
- (16) E.A. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur
Π.Α. Ovidius narrat **Sedulium, ducem et principem** Lemovicum, **occidi**
- (16) E.A. dux Arvernorum vivus in fuga comprehenditur
Π.Α. Ovidius narrat **ducem** Arvernorum **vivum** in fuga **comprehendi**
- (19) E.A. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulati sunt
Π.Α. Sallustius tradit **socios** eius **deprehensos esse** et in carcere **strangulatos esse**
- (23) E.A. "Bene quievi, libenter cibum sumpsit"
Π.Α. Illa respondebat bene **eum (puerum)** **quievisse**, libenter cibum **sumpsisse**
- (24) E.A. Homo es impudens
Π.Α. Nasica respondit **eum hominem esse impudentem**
- (29) E.A. "Oleum et operam perdidit"
Π.Α. Sutor **dicere** solebat **oleum et operam se perdidisse**
- (29) E.A. "Domi satis salutationum talium audio"
Π.Α. Caesar dixit domi satis salutationum talium **se audire**
- (38) E.A. "ego libenter tibi mea sede cedo"
Π.Α. Caecilia puellae dixit **se** libenter **illi sua sede cedere**
- (47) E.A. "ego, pater, cana esse malo"
Π.Α. Cum illa respondisset patri **se canam esse malle**

B. Προτάσεις επιθυμίας

(μετατρέπονται σε βουλευτικές προτάσεις ή τελικά απαρέμφατα)

- (22) E.A. Amemus patriam
Π.Α. Cato Romanos admonet **ut patriam ament**

- (22) E.A. fructus neglegamus, gloriae serviamus
Π.Α. debemus fructus **neglegere**, gloriae **servire**
- (25) E.A. Opibus urbis nolite confidere
Π.Α. Cato Romanos admonuit **ne** opibus urbis **confiderent**
- (28) E.A. Tu, hominem investiga
Π.Α. Cicero Platoni imperat hominem **investigare**
- (36) E.A. ministri, narrate Samnitibus
Π.Α. Manius Curius iubet **ministros narrare** Samnitibus
- (41) E.A. Sic vive
Π.Α. Philosophus adhortatur virum **ut sic vivat**
- (41) E.A. id habe semper in memoria
Π.Α. Philosophus adhortatus est virum **ut** semper in memoria **id haberet**

Γ. Ευθείες Ερωτήσεις

(μετατρέπονται σε πλάγιες ερωτήσεις)

Πρακτικά: εξάρτηση από ιστορικό χρόνο ΕΝΣ → ΠΠΤ
ΠΠΚ → ΥΠΠ

- (12) E.A. Quid est mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?
Π.Α. Pater interrogavit **suam** Tertiam quid **esset**, cur illa tristis **esset**, quid illi **accideret**
- (24) E.A. Ego non cognosco vocem tuam?
Π.Α. Ennius Nasicam interrogavit **num** ille non cognosceret vocem **illius**
- (24) E.A. Visne scire?
Π.Α. rogo **velisne** scire
- (24) E.A. tu mihi ipsi non credis?
Π.Α. Nasica Ennium rogavit **num** ille sibi ipsi non **crederet**
- (39) E.A. Tu illum premi putas malis?
Π.Α. Philosophus puerum interrogat **num** ille sapientem premi **putet** malis
- (41) E.A. quin, homo inepte, taces?
Π.Α. nescio, homo inepte, quin **taceas**
- (43) E.A. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum?
Π.Α. Mater Coriolanum interrogat **num (ipsa)** ad hostem **venerit** et captiva in castris **illius**
- sit**
- (43) E.A. In hoc me longa vita et infelix senecta traxit?
Π.Α. Mater Coriolanum interrogavit **num** in illo **se** longa vita et infelix senecta **traxisset**
- (43) E.A. Qui potuisti populari hanc terram?
Π.Α. Mater Coriolanum interrogat qui (ille) **potuerit** populari **eam** terram
- (43) E.A. Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?
Π.Α. Mater Coriolanum interrogavit **num** non illi ingredienti fines patriae ira **cecidisset**

- (43) E.A. *cur tibi non succurrit?*
Π.Α. Mater Coriolanum interrogat cur illi non **succurrerit**
- (47) E.A. *Quid ergo non times?*
Π.Α. Augustus Iuliam interrogavit quid illa non **timeret**

Δ. Κύριες & Δευτερεύουσες προτάσεις

- (23) E.A. *Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito.*
Π.Α. Plinius dixit **illi Arriam** funus ita **paravisse**, ut ignoraretur a marito.
- (24) E.A. *Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse.*
Π.Α. Nasica dixit Ennio **se**, cum **illum quaereret**, ancillae **illius credidisse illum** domi non esse.
- (25) E.A. *Interrogo vos quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore.*
Π.Α. Cato inquit **se interrogare illos** quando **eam** ficum decerptam esse **putarent** ex arbore.
- (25) E.A. *Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite.*
Π.Α. Cato Romanos incitavit **ut** fiduciam, quae nimia **illis esset, deponerent.**
- (25) E.A. *Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.*
Π.Α. Cato narrat statim **sumptum esse Punicum bellum tertium**, quo Carthago **deleta sit.**
- (27) E.A. *Ita est ut dicis.*
Π.Α. Accius inquit ita esse, ut (ille) **diceret.**
- (27) E.A. *meliora enim fore spero, quae deinceps scribam.*
Π.Α. Accius dixit meliora fore **se sperare**, quae deinceps **scripturus esset.**
- (28) E.A. *Noli spectare quanti homo sit.*
Π.Α. Cicero iussit eum **ne spectaret**, quanti homo **esset.**
- (31) E.A. *Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat.*
Π.Α. Dux hostium adolescentem incitavit **ut congrederentur**, ut singularis proelii eventu **cerneretur**, quanto miles Latinus Romano virtute **antecelleret.**
- (37) E.A. *ut veni ad urbem, non destiti omnia et sentire et dicere et facere, quae ad concordiam pertinerent.*
Π.Α. Cicero dixit **se**, ut **venisset** ad urbem, non **destitisse** omnia et sentire et dicere et facere, quae ad concordiam pertinerent.
- (40) E.A. *Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumstedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium.*
Π.Α. Dixit Scaevola, licet **sibi ostenderet** agmina militum, quibus curiam **circumstedisset**; licet mortem **minitaretur**, numquam tamen **se** Marium hostem **iudicaturum esse.**

Παραδείγματα μετατροπής πλάγιου λόγου σε ευθύ

Α. Ειδικά απαρέμφατα (μετατρέπονται σε Οριστική)

- (7) Π.Α. *speculatores nostri eos prope esse nuntiant*
Ε.Α. "Ei prope **sunt**"
- (14) Π.Α. *Existimavit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalida, similem effigiei mortui*
Ε.Α. "Ad **me venit homo** ingentis magnitudinis et facie squalida, **similis effigiei mortui**"
- (14) Π.Α. *Respondit ille se esse Orcum*
Ε.Α. "Ego **sum Orcus**"
- (18) Π.Α. *Hercules boves Geryonis ex Hispania in eum locum adduxisse dicitur*
Ε.Α. Hercules boves Geryonis ex Hispania in eum locum **adduxit**
- (24) Π.Α. *ancilla dixisset eum domi non esse*
Ε.Α. "**is domi non est**"
- (24) Π.Α. *exclamavit Nasica se domi non esse*
Ε.Α. "**(ego) domi non sum**"
- (25) Π.Α. *omnes dixissent recentem esse (ficum)*
Ε.Α. "**(ficus) recens est**"
- (25) Π.Α. *neminem (credideritis) patriae consulturum esse*
Ε.Α. "**nemo patriae consulit**"
- (34) Π.Α. *nuntiaverunt virtutem eius admiratum se venisse*
Ε.Α. "virtutem **tuam** admiratum **(nos) venimus**"
- (35) Π.Α. *scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus*
Ε.Α. "mercenarius **meus** discessit et ab eo **rus desertum est**"
- (41) Π.Α. *dicis antiquitatem tibi placere*
Ε.Α. "antiquitas **mihi placet**"
- (45) Π.Α. *scribit se cum legionibus celeriter adfore*
Ε.Α. "**(ego) cum legionibus celeriter adero**"
- (48) Π.Α. *praedicabat a cerva sese monitum esse*
Ε.Α. "**(ego) a cerva monitus sum**"

Β. Τελικά απαρέμφατα και βουλητικές προτάσεις (μετατρέπονται σε προστακτική ή σε προαιρετική υποτακτική)

Τελικά απαρέμφατα

- (7) Π.Α. *iubet quattuor in Nervii hiemare*
Ε.Α. "in Nervii **hiemate**"
- (7) Π.Α. *iubet legatos frumentum in castra importare*

- E.Λ. “frumentum in castra **importate**”
 (30) Π.Λ. *Murenam laudare (debemus)*
 E.Λ. “Murenam **laudemus**” (προτρεπτική υποτακτική)
 (34) Π.Λ. *is fores reserari eosque intromitti iussit*
 E.Λ. “fores **reserate** eosque **intromittite**”

Σημείωση: στον ευθύ λόγο είναι λογικό ο Σκιπίωνας απευθυνόμενος στους υπηρέτες να χρησιμοποιεί ενεργ. φωνή.

- (48) Π.Λ. *eum iussit tacere*
 E.Λ. “**tace**”

Βουλητικές προτάσεις ΠΡΤ → ΕΝΣ

- (23) Π.Λ. *Arria milites orabat ut simul imponeretur*
 E.Λ. “**imponar**” (προτρεπτική υποτακτική)
 (29) Π.Λ. *Id exemplum sutorem quendam incitavit ut corvum doceret parem salutationem*
 E.Λ. “parem salutationem corvum **doceam**” (προτρεπτική υποτακτική)
 (31) Π.Λ. *Is edixit ut omnes pugna abstinerent*
 E.Λ. “omnes pugna **abstinet**”
 (38) Π.Λ. *Rogavit materteram ut sibi paulisper loco cederet*
 E.Λ. “**mihi**, matertera, paulisper loco **cede**”
 (45) Π.Λ. *Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat*
 E.Λ. “ad Ciceronem epistulam **defer**”
 (45) Π.Λ. *Curat et providet ne nostra consilia ab hostibus cognoscantur*
 E.Λ. “ne nostra consilia ab hostibus **cognoscantur (cognita sint)**” (απαγορευτική υποτακτική)
 (45) Π.Λ. *Legatum monet ut epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat*
 E.Λ. “epistulam ad amentum tragulae **adliga** et intra castra **abice**”
 (45) Π.Λ. *Gallus constituit ut tragulam mitteret*
 E.Λ. “tragulam **mittam**” (προτρεπτική υποτακτική)
 (45) Π.Λ. *Ille militesque adhortatur ut salutem sperent*
 E.Λ. “salutem **sperate**”
 (48) Π.Λ. *Praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret*
 E.Λ. “eam **cras** repente in eum locum **emitte**”

Γ' Πλάγιες Ερωτήσεις

(μετατρέπονται σε ευθείες ερωτήσεις)

ΠΡΤ → Οριστική ΕΝΣ
 ΥΠΡ → Οριστική ΠΡΚ

- (23) Π.Λ. *Marito persaepe interroganti respondebat quid ageret puer*
 E.Λ. quid **agit** puer?
 (24) Π.Λ. *Accipe nunc quid postea Nasica fecerit*
 E.Λ. quid postea Nasica **fecit**?
 (24) Π.Λ. *Visne scire quid Nasica responderit*
 E.Λ. quid Nasica **respondit**?

- (25) Π.Λ. *Interrogo vos quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore*
 E.Λ. quando hanc ficum decerptam esse **putatis** ex arbore?
 (28) Π.Λ. *Noli spectare quanti homo sit*
 E.Λ. quanti homo **est**?
 (31) Π.Λ. ... *cernatur quanto miles Latinus Romano virtute antecellat*
 E.Λ. quanto miles Latinus Romano virtute **antecellit**?
 (41) Π.Λ. *neminem scire atque intellegere vis quae dicas*
 E.Λ. quae **dicis**?
 (44) Π.Λ. *Nescio enim quis possit diligere eum*
 E.Λ. quis **potest** diligere eum?
 (44) Π.Λ. *tum intellegitur quam fuerint inopes amicorum*
 E.Λ. quam inopes amicorum **fuerunt**?
 (44) Π.Λ. *Tum intellexi quos fidos amicos habuissem*
 E.Λ. quos fidos amicos **habui**?
 (44) Π.Λ. *Tum intellexi quos infidos (amicos habuissem)*
 E.Λ. quos infidos (amicos **habui**)?
 (45) Π.Λ. *Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur*
 E.Λ. quae apud Ciceronem **geruntur**?
 (45) Π.Λ. *Caesar ex captivis cognoscit quantoque in periculo res sit*
 E.Λ. in quanto periculo res **est**?
 (47) Π.Λ. *Tum interrogavit filiam utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva*
 E.Λ. utrum post aliquot annos cana esse **mavis** an calva?
 (48) Π.Λ. *Sertorius persuasit cervam docere quae utilia factu essent*
 E.Λ. quae utilia factu **sunt**?
 (49) Π.Λ. *Experiri enim volui quam aequo animo me ferro essem interemptura*
 E.Λ. quam aequo animo me ferro **interimam**?
 (50) Π.Λ. *Scipio obtinuit uter adversus Viriathum in Hispaniam mitteretur*
 E.Λ. uter adversus Viriathum in Hispaniam **mittetur (mittitur)**?